

## Bemærkninger til lovforslaget

### Almindelige bemærkninger

1. Lovforslaget skal ses på baggrund af det samtidigt hermed fremsatte forslag til lov om ændring af myndighedsloven m.v. Det består i det væsentlige af en række ændringer, der har til formål at tilpasse retsplejelovens og retsafgiftslovens regler til de foreslåede ændringer af myndighedslovens bestemmelser om forældremyndighed, samværret og værgemål. I myndighedslovsforslaget er det bl.a. foreslået, at alle sager, hvori der er uenighed om forældremyndigheden, skal afgøres af eller kunne indbringes for domstolene.

Om baggrunden for lovforslagene henvises til de almindelige bemærkninger til lov om ændring af myndighedsloven m.v., pkt. 1 og 4, hvori der er redegjort for, at folketinget ved vedtagelsen af en beslutning den 24. maj 1984 opfordrede regeringen til at fremsætte lovforslag om børns familieretlige stilling.

Ifølge folketingsbeslutningen skal ændringen af reglerne om forældremyndighed, samkvemsret og værgemål ske på den måde, at de indholdsmæssigt kommer til at svare til hovedlinierne i justitsministeriets arbejdsgruppes lovudkast om forældremyndighed og værgemål (betænkning nr. 985/1983). Der kan derfor i alt væsentligt henvises til arbejdsgruppens almindelige bemærkninger til retspleje-lovudkastet i betænkningen side 156-174.

I folketingsbeslutningen og bemærkningerne til beslutningsforslaget er der angivet enkelte tilføjelser til arbejdsgruppens lovudkast. Ifølge beslutningens pkt. 3 bør forældre og børn tilbydes en bredere familiemæssig rådgivning og vejledning i forbindelse med uenighed om forældremyndighed og samværret ved separation, skilsmisse og samlivsophævelse. Nedenfor under pkt. 3 b vil denne tilføjelse nærmere blive drøftet.

2. De gældende regler om behandlingen af ægteskabssager findes i retsplejelovens kapitel 42. Disse regler finder således anvendelse i tilfælde, hvor retten må træffe afgørelse i tvister om forældremyndigheden i forbindelse med separation eller skilsmisse og om ændring af sådanne afgørelser. I

forbindelse med ændringen af ægteskabsloven i 1969 blev dette kapitel grundlæggende revideret. Siden da er der kun sket mindre ændringer. Således udvidedes kapitlet ved lov nr. 244 af 8. juni 1978 til tillige at omfatte sager om overførelse af forældremyndigheden over et barn uden for ægteskab til faderen, jfr. den gældende myndighedslovs § 28, stk. 2.

3. I det følgende vil der kort blive redegjort for hovedpunkterne i lovforslaget og for de overvejelser, som de indhentede udtalelser over betænkningen om forældremyndighed og samværret har givet anledning til.

a. Efter forslaget til lov om myndighedsloven m.v. skal alle tvister om, hvem forældremyndigheden skal tilkomme, som nævnt afgøres af eller kunne indbringes for domstolene. Forslaget medfører, at den kompetence, som statsamtterne har efter den gældende lovgivning til i enkelte tilfælde at træffe afgørelse i tilfælde af uenighed om forældremyndigheden mellem nuværende eller tidligere ægtefæller, overføres til domstolene. Myndighedslovsforslaget medfører endvidere, at der vil skulle træffes afgørelser om forældremyndigheden i en række tilfælde, hvor sagens parter ikke er eller har været gift med hindanden. Kapitel 42 foreslås derfor ændret således, at disse nye sager bliver omfattet af kapitlet. Det er i den forbindelse fundet hensigtsmæssigt at foreslå kapiteloverskriften ændret fra »ægteskabssager« til »sager om ægteskab eller forældremyndighed«, idet det ikke længere er hensigtsmæssigt at anvende udtrykket »ægteskabssager« som samlebegreb.

b. Efter den gældende retsplejelovs § 450, stk. 2, kan »retten, hvis det findes påkrævet for at kunne afgøre, hvem forældremyndigheden skal tilkomme, træffe bestemmelse om foretagelse af bevisførelse, herunder . . . tilvejebringelse af udtalelser fra sagkyndige.« Ifølge § 451, stk. 2, 1. pkt., afholdes udgifterne ved bevisførelse i henhold til § 450, stk. 2, som udgangspunkt af statskassen.

I betænkningen side 160-170 har arbejdsgruppen redegjort for spørgsmålet om sagkyndiges medvirken eller bistand til de myndigheder, der